

DERINIMO PAŽYMA

APIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2009 M. GRUODŽIO 16 D. NUTARIMO NR. 1725 „DĖL VALSTYBĖS PARAMOS DAUGIABUČIAMS NAMAMS ATNAUJINTI (MODERNIZUOTI) TEIKIMO IR DAUGIABUČIŲ NAMŲ ATNAUJINIMO (MODERNIZAVIMO) PROJEKTŲ ĮGYVENDINIMO PRIEŽIŪROS TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO IR DAUGIABUČIO NAMO ATNAUJINIMO (MODERNIZAVIMO) PROJEKTUI ĮGYVENDINTI SKIRTO KAUPIAMOJO ĮNAŠO IR (AR) KITŲ ĮMOKŲ DIDŽIAUSIOS MĖNESINĖS ĮMOKOS NUSTATYMO“ PAKEITIMO PROJEKTĄ

Institucijos pavadinimas (rašto data ir Nr.)	Pastabos ir pasiūlymai	Paaškinimai dėl pastabų
Teisingumo ministerijos 2022-09-30 raštas Nr. 22-12370	1. Atsižvelgiant į Nutarimo projektu keičiamų Valstybės paramos daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) teikimo ir daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) projektų įgyvendinimo priežiūros taisyklių (toliau – Taisyklės) 39.1 papunkčio papildymą, siūlytina atsisakyti Nutarimo projektu keičiamo nutarimo 2.1.1 papunkčio papildymo, kaip perteklinio pakeitimo.	Neatsižvelgta Vadovaujantis teisėkūros „aiškumo“ principu, reiškiančiu, kad teisės aktuose nustatytas teisinis reguliavimas turi būti logiškas, nuoseklus, glaustas, suprantamas, tikslus, aiškus ir nedviprasmiškas, manome, kad Nutarimo projektu keičiamo nutarimo 2.1.1 papunkčio papildymas nesidubliuoja su Taisyklių 39.1 papunkčiu, išplečia investicijų plano tikslinimo sąlygas .
	2. Nutarimo projektu keičiamo nutarimo 2.1.3 papunkčio pabaigoje (skliaustuose), Taisyklių 39.3 papunkčio pabaigoje (skliaustuose) ir 97 punkto paskutiniame sakinyje yra nurodomos Nutarimo projekto taikymo nuostatos, kurios turėtų būti dėstomos Nutarimo projekto pabaigoje, išdėstant visas šias taikymo nuostatas kartu.	Neatsižvelgta Vadovaujantis teisėkūros „aiškumo“ principu, manome, kad prie kiekvieno punkto nurodytos skirtingos šių punktų taikymo sąlygos ir apimtys leis išvengti papildomų dviprasmiškų situacijų.
	3. Lietuvos Respublikos valstybės paramos daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) įstatymo Nr. I-2455 3 straipsnio pakeitimo įstatymu Nr. I-1299 (toliau – Įstatymo pakeitimas) pakeitus Valstybės paramos daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) įstatymo (toliau – Įstatymas) 3 straipsnį, buvo nustatyta, kad Įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 2-5 punktuose numatytais atvejais valstybės paramos teikimo būdas	Neatsižvelgta 2022 m. birželio 30 d. Seimui priėmus Valstybės paramos daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) įstatymo Nr. I-2455 3 straipsnio pakeitimo įstatymą (toliau – Įstatymas), buvo išplėstas valstybės paramos mokėjimo būdų sąrašas ir taikyti įvairius mokėjimo būdus: avansinio mokėjimo, sąskaitų apmokėjimo ir (ar) kompensavimo.

	yra ne „apmokėjimas arba kompensavimas“, o „subsidijavimas arba dotacija“. Nors Taisyklių 1 punktą yra papildomas Įstatyme įvardinamais valstybės paramos teikimo būdais, tačiau Taisyklėse taip pat turėtų būti atskleista, kaip realizuojami šie valstybės paramos teikimo būdai.	Įstatymo 3 straipsnio papunkčius papildžius žodžiais „subsidija arba dotacija“, atsirado galimybė įvairios kilmės lėšas panaudoti skirtingais būdais: avansinio mokėjimo, sąskaitų apmokėjimo ir (ar) kompensavimo. Nutarimo projektas buvo derintas su Finansų ministerija, kuri pastabų dėl subsidijų ir dotacijų terminų perkėlimo iš Įstatymo į Projektą pagal kompetenciją neturėjo.
	4. Iš Nutarimo projektu keičiamo nutarimo 2.3 ¹ .4 papunkčio nėra aišku, kokiais kriterijais remiantis bus nusprendžiama, ar suteikti, ar nesuteikti avansą. Siūlytina šiuo aspektu papildyti keičiamą nutarimą.	Neatsižvelgta. Atkreipiame dėmesį, kad nutarimo projekto 2.3 ¹ .6 papunktyje pateikti aiškūs kriterijai, nurodantys kokiais atvejais APVA gali suteikti arba nesuteikti avansą. Todėl 2.3 ¹ .4 papunktyje netikslinga papildomai juos nurodyti.
	5. Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme nustatytą 3 darbo dienų informavimo terminą, įvertintina, ar neturėtų būti tikslinami Nutarimo projektu keičiamo nutarimo 2.3 ¹ .5 ir 2.3 ¹ .6 papunkčiai, vietoje 5 darbo dienų nurodant 3 darbo dienas. Šiuo aspektu siūlytina peržiūrėti ir likusias nekeičiamas nuostatas.	Neatsižvelgta Taisyklėse 5 darbo dienų informavimo terminas nustatytas daugelyje punktų, todėl ir Nutarimo projekte naujuose papunkčiuose 2.3 ¹ .5 ir 2.3 ¹ .6 šis terminas buvo įrašytas, siekiant priderinti prie bendro Taisyklių konteksto. Tačiau Taisyklėse ir APVA vidaus tvarkose įtvirtintas Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 10 ir 20 straipsniuose nustatytą viešojo administravimo subjekto 20 darbo dienų informavimo terminas.
	6. Kadangi Nutarimo projektu keičiamo nutarimo 2.3 ¹ .6 papunkčio paskutiniame sakinyje nurodoma nesutikimo suteikti avansą priežastis, siūlytina šią nuostatą dėti 2.3 ¹ .4 papunktyje, kuriame turėtų būti aiškiai reglamentuotos avanso nesuteikimo priežastys. Taip pat įvertintina, ar ši priežastis yra vienintelė.	Neatsižvelgta. Siūlymas 2.3 ¹ .6 papunkčio paskutiniame sakinyje nurodomų nesutikimo suteikti avansą priežasčių dėstymas 2.3 ¹ .4 papunktyje esmės nepakeis. 2.3 ¹ .6 papunktyje nurodyta ne viena priežastis, tik viename sakinyje išdėstoma: „Sprendimas nesuteikti avanso priimamas, jeigu nustatoma, kad pasibaigęs projekto įgyvendinimo terminas, nebegalioja Valstybės paramos sutartis, nepagrįstas norimo gauti avanso dydis arba nepateikti dokumentai “

		apie vėliau neplanuojamas patirti išlaidas, Agentūros sprendimu sustabdytas paramos teikimas, paaiškėja aplinkybė, kad bus nutraukta Valstybės paramos sutartis, nes projekto administratorius nevykdo sutartinių įsipareigojimų, teismas nagrinėja ginčus, dėl kurių stabdomas projekto įgyvendinimas; projektas įgyvendinamas nesilaikant šiame nutarime, Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugsėjo 23 d. nutarimu Nr. 1213 „Dėl Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programos patvirtinimo“ (toliau – Programa), Taisyklėse, Projektų rengimo tvarkos apraše nustatytų sąlygų ir (ar) nėra gautas finansuotojo preliminarus sprendimas dėl lengvatinio kredito suteikimo, tvarkos;
7. Nutarimo projektu keičiamo nutarimo 2.3 ¹ .7 papunktyje numatyta nuostata dėl avanso grąžinimo turėtų būti formuluojama kaip pareiga, o ne kaip faktas, be to, minėtas punktas turėtų būti papildytas, nurodant, kad projekto vykdytojas per nustatytą terminą yra informuojamas apie nustatytus pažeidimus ir raginamas grąžinti avansą.	Iš dalies atsižvelgta Patikslinome 2.3 ¹ .7 papunkčio formuluotę. Tačiau negalime įrašyti termino per kurį informuojamas Projekto vykdytojas apie nustatytus pažeidimus ir raginamas grąžinti avansą, nes šis procesas susijęs su kitais administravimo procesais, kurie turi nustatytus terminus Taisyklių atskiruose punktuose. (Projekto administratorius įsipareigoja avansą naudoti tik 2.3 ¹ papunktyje nurodytoms išlaidoms apmokėti ir mokėjimus atlikti laikydamasis Taisyklių IV–VI skyriuose nustatytos tvarkos. Agentūrai nustačius, kad suteiktas avansas naudojamas ne pagal paskirtį arba suteiktas avansas didesnis nei faktiškai patirtos išlaidos, Projekto administratorius privalo grąžinti avansą į Agentūros pranešime nurodytą sąskaitą ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo pranešimo gavimo dienos.)	
9. Nutarimo projekto lydraštyje trūksta pagrindimo dėl Taisyklių 71 punkto keitimo, kuriuo numatomas valstybės paramos	Atsižvelgta iš dalies. Siūloma formuluotė	

	<p>energinį efektyvumą didinančioms priemonėms įgyvendinti teikimo sąlygų pereinamasis laikotarpis (2022-2024 m.) kompensacijos (Nutarimo projekto lydraštyje nurodyta subsidijos) dydį mažinant nuo 30 procentų iki 15 procentų, jeigu pasiekama B ir aukštesnė pastato energinio naudingumo klasė. Vertinant Nutarimo projektą, lieka neaišku, kokių pagrindų yra pasirenkamas būtent toks reguliavimas, nepaliekant galimybės teikti valstybės paramą energinį efektyvumą didinančioms priemonėms įgyvendinti, jeigu pasiekama C pastato energinio naudingumo klasė. Lieka neišspręstas klausimas ir dėl 2022 m. kvietimo projektų, kuriems Taisyklių 71.1 papunkčiu nustatomos blogesnės sąlygos, taip pat kyla klausimas, ar tokiu reguliavimu nėra nustatomas Taisyklių 71.1 papunkčio nuostatos galiojimas atgal.</p>	<p>„71. Valstybės parama teikiama: 71.1. 2022–2023 metų kvietimo projektams – kompensuojant 30 procentų investicijų, tenkančių Programos priede nurodytoms energinį efektyvumą didinančioms priemonėms, jeigu pasiekama B ar aukštesnė pastato energinio naudingumo klasė ir nekompensuojama, jeigu pasiekama C pastato energinio naudingumo klasė; 71.2. kai įgyvendinant projektą daugiabučiame name įrengiamas atskiras ar modernizuojamas esamas neautomatizuotas šilumos punktas, įrengiami balansiniai ventiliai ant stovų ir (ar) pertvarkomapertvarkomos ar keičiamakeičiamos šildymo ir (ar) karšto vandens sistema sistemos, butuose ir kitose patalpose įrengiant individualios šilumos apskaitos prietaisus ar daliklių sistemą ir (ar) termostatinčius ventilius, – papildomai kompensuojant 10–20 procentų šių priemonių įgyvendinimo kainos ir nekompensuojama, jeigu pasiekama C pastato energinio naudingumo klasė.“</p>
<p>Akmenės rajono savivaldybės 2022-09-26 raštas Nr. MS-193</p>	<p>Pagal Nutarimo nuostatas (suvestinėse redakcijose iki 2018-01-20) Savivaldybės buvo paramos gavėjų sąrašė, t. y. už daugiabučių namų modernizavimo išlaidas, tenkančias Savivaldybei už jai nuosavybės teise priklausančias gyvenamąsias patalpas, buvo teikiama valstybės parama. Nuo 2018-01-20 Nutarimo nuostatose tokios paramos neliko. Savivaldybės turi pačios apmokėti Savivaldybei tenkančias daugiabučių namų modernizavimo išlaidas už nuosavybės teise priklausančias gyvenamąsias patalpas.</p> <p>Akmenės rajono savivaldybė prašo papildyti Nutarimo nuostatas grąžinant Valstybės paramą savivaldybėms – už jų nuosavybės teise valdomas gyvenamąsias patalpas. Šiais metais planuojami baigti modernizuoti daugiabučiai namai, kuriuose yra 45 Savivaldybei nuosavybės teise priklausančios butai.</p>	<p>Neatsižvelgta. Nuo 2017 m. paramos priemonė panaikinta finansinius įsipareigojimus perduodant savivaldai ir šiuo metu keisti planus nenumatyta. Parama už savivaldybių nuosavybės teise priklausančius butus, apmokant 100 procentų jiems tenkančio kredito buvo teikiama nuo 2014 metų iki 2017 m. 11 01. Dabar dar 20 metų APVA turės administruoti šią paramą ir kiekvieną mėnesį pervesti bankui pagal kredito grąžinimo grafikus sumas už savivaldybių butus. Paskutiniai projektai, kuriems tokia paramos rūšis yra taikoma, nes pradėti įgyvendinti iki Įstatymo pakeitimo (tokių dar yra 30 projektų) bus baigti vėliausiai iki 2023 07 01 Pakeisti Nutarimo 1725 nuostatas neužteks, nes paramos rūšys numatomos Įstatyme, jeigu būtų nuspręsta grąžinti, reikia keisti Įstatymą.</p>

		<p>Planuojant VB lėšas 2017 m. buvo priimtas sprendimas tokios paramos rūšies atsisakyti.</p> <p>Tokia paramos rūšis jau baigtiems projektams, kuriuose yra savivaldybės butų iš VB lėšų per metus kainuoja apie 1,2 mln. Baigus likusius senuosius projektus paramos poreikis per metus gali šiek tiek padidėti, maksimaliai iki 1,4 mln. ar 1,5 mln.</p> <p>APVAI tai kainuoja dėl administravimo kaštų, vienam baigtam projektui, kuriame yra savivaldybių butai reikalingas administravimas 20 metų, tai yra laikotarpiui, kuriam išduotas kreditas.</p> <p>Baigtų projektų, kuriems tokia paramos rūšis taikoma, yra virš 2000, juos reikės administruoti iki ~ 2040 m. (pvz., o baigtus šiemet iki 2042 m.)</p>
<p>Lietuvos savivaldybių asociacijos 2022-10-05 raštas Nr. (21)-SD-662</p>	<p>Savivaldybės pažymi, kad dauguma gyventojų, jau priėmusių sprendimą renovuoti savo gyvenamąjį namą, 2022 m. planuojamo kvietimo laukia nuo metų pradžios, yra parengti atnaujinimo (modernizavimo) investiciniai planai, kuriuose, vadovaujantis šiuo metu galiojančiu teisiniu reguliavimu, yra numatyta pasiekti ne žemesnę nei C pastato energinio naudingumo klasę, tikintis gauti 30 procentų valstybės paramą. Todėl savivaldybių manymu, Projekte siūlomi pakeitimai 2022 m. kvietimo projektams yra nesąžiningi minėtų butų savininkų atžvilgiu.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Pagal Europos Komisijos pateiktą pasiūlymą dėl Pastatų energinio naudingumo direktyvos pakeitimų, kurie šiuo metu svarstomi ES Taryboje ir Europos Parlamente, siekiant esminės renovacijos tikslų (iki 2030 m. sausio 1 d. – į beveik nulinės energijos pastatą), vertinant geopolitinės situacijos kontekstą ir sprendimus didinti energinį efektyvumą ilgalaikėje perspektyvoje, nauji planuojami kvietimai bus orientuoti į paramą energinio efektyvumo didinimo priemonėms (EEDP), kuriomis bus siūloma nustatyti reikalavimą pasiekti ne mažesnę kaip B (vietoje ankstesnės C) pastato energinio naudingumo klasę, kartu ilgainiui skatinat vis daugiau projektų pasiekti ir A energinio naudingumo klasę.</p>